

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 28/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till revidering av bestämmelserna för främjande av säkerheten på allmänna platser

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 mars 2002 en proposition med förslag till revidering av bestämmelserna för främjande av säkerheten på allmänna platser (RP 20/2002 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion:

Lagmotion (LM 164/2002 rd — Petri Salo /saml m.fl.) med förslag till ordningslag, som remitterades till utskottet den 12 december 2002.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och lagutskottet lämnat utlåtande i saken (GrUU 20/2002 rd, LaUU 22/2002 rd). Utlåtandena ingår som bilagor till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- polisdirektör Jorma Toivanen, polisöverinspektör Pertti Luntiala, (också LM 164/2002 rd) och gränsbevakningsavdelningens avdelningschef Tomi Vuori, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Tuula Majuri, justitieministeriet, (också LM 164/2002 rd)
- veterinärråd Pirkko Skutnabb, jord- och skogsbruksministeriet

- överinspektör Anna-Liisa Tarvainen, kommunikationsministeriet
- äldre regeringssekreterare Tuomo Knuuti, handels- och industriministeriet
- regeringsråd Kari Paaso, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Helena Korhonen, miljöministeriet
- justitieråd Kari Kitunen, högsta domstolen
- referendarieråd Marina Äimä, högsta förvaltningsdomstolen
- statsåklagare Päivi Hirvelä, riksåklagarämbetet
- generalsekreterare Hannu Takala, Rådet för brottsförebyggande
- utvecklingschef Heikki Alho, Polisens teknikcentral
- specialforskare Christoffer Tigerstedt, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
- överkommissarie Pekka Höök, (bara LM 164/2002 rd) och överkommissarie Teuvo Saikkonen, polisinrättningen i Helsingfors härad
- biträdande polischef Kari Puolitaival, polisinrättningen i Åbo härad
- överkommissarie Matti Sippola, polisinrättningen i Tammerfors härad
- överkonstapel Ismo Mäntylä, polisinrättningen i Pesar härad
- polischef Mikko Kannaste, polisinrättningen i Nyslotts härad

- chefsjurist Alf Henriksson, Finlands Kommunförbund
 - förvaltningsdirektör Matti Hilli, Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD
 - stadssekreterare Ari Rautanen, Helsingfors stad
 - förvaltningsdirektör Yrjö Judström, Helsingfors stads trafikverk HST
 - stadsjurist Jouko Aarnio, Tammerfors stad
 - stadsjurist Juhani Lehtonen, Åbo stad
 - jurist Jukka Peltonen, VR-Koncernen Ab
 - ordförande Pehr-Erik Nyman, Asehistorian Liitto ry
 - styrelseledamot Ari Uutinen, Finnsecurity ry och Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
 - ordförande Hannele Luukkainen, Helsingfors Djurskyddsförening rf
 - ordförande för säkerhetsutskottet Harri Uusitalo, Handels Centralförbund rf, samtidigt som representant för Urheilu ja Vapaa-aikatuokkuliikkeet ry
 - ordförande Rauno Kohonen, Hevosmetsuriyhdistys ry
 - styrelsemedlem, tingsrättsdomare Mikko Saleva, Tingsrättsdomarna rf
 - verkställande direktör Ritva Hanski-Pitkäkoski, Annonserernas Förbund rf
 - jurist Pekka Aalto, Bussförbundet rf samtidigt som representant för Matkahuolto Oy
 - utbildningschef Jari Pigg, Jägarnas Centralorganisation
 - polischef Pekka Ojala, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
 - styrelsemedlem Juhani Sillanpää, Suomen Ampumaurheiluliitto ry
 - hedersordförande Heikki Pohjolainen, Suomen Asehistoriallinen Seura ry
 - ombudsman Risto Rydman, Finlands Djurskyddsförening rf
 - ordförande Rainer Grannas, Finlands Stämningmän rf
 - styrelsemedlem Ismo Kovanen, Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry
 - ombudsman, vicehäradshövding Juhani Hop-su, Finlands Hotell- och Restaurangförbund rf
 - jurist Mika Leppinen, Finlands Kennelförbund rf
 - chefsjurist Helena Kinnunen, Finlands Fastighetsförbund rf
 - ordförande Tomi Koskenvuori, Suomen Paint Ball-liitto ry
 - ombudsman Matti Kuusela, Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
 - generalsekreterare Fred Sundwall, Finlands Ryttarförbund rf
 - verkställande direktör Matti Aura, Finlands Hamnförbund rf
 - vice ordförande Christer Lundqvist, Suomen Syyttäjähdistys ry
 - juridisk ombudsman Riikka Tähtivuori, Företagarna i Finland rf
 - specialmedarbetare Runo K. Kurko, Urheilu- ja metsästysaseiden ja -tarvikkeiden vastuulliset maahantuojat ry
 - professor Mikael Hidén, (bara LM 164/2002 rd)
 - professor Pekka Koskinen
 - professor Raimo Lahti
 - professor Olli Mäenpää
 - professor Ari-Matti Nuutila
 - professor Kaarlo Tuori
 - professor Pekka Viljanen
 - juris doktor Matti Tolvanen
 - specialforskare, licentiat i samhällsvetenskapen Timo Korander.
- Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av
- dataombudsmannen
 - Tullstyrelsen
 - Konsumentverket
 - Social- och hälsovårdens Produkttillsynscentral
 - Ålands landskapsstyrelse
 - Polisyreshögskolan
 - Polisskolan
 - polisnärheten i Ålands härad
 - polisnärheten i Jyväskylä härad
 - polisnärheten i Uleåborgs härad
 - Jyväskylä stad
 - Uleåborgs stad
 - Centralförbundet för Barnskydd rf
 - Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund rf

- Poliisin lääninjohdon viranhaltijat ry
- Pro-Tukipiste Oy
- Finlands Advokatförbund
- Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund rf
- Suomen Suoramarkkinointiliitto ry
- Suomen Varsijousiampujat ry.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår en särskild lag, ordningslagen, om främjande av säkerheten på allmänna platser. I lagen samlas de bestämmelser om saken som nu ingår i annan lagstiftning och i kommunernas nuvarande ordningsstadgor. I kommunallagen föreslås 7 § om att kommunen kan ge ordningsstadgor för främjande av allmän ordning och säkerhet bli upphävd. I och med att ordningslagen träder i kraft upphävs dessutom förordningen innefattande en allmän ordningsstadga för landsbygden.

Bestämmelser om främjande av säkerheten och om allmän ordning finns utom i kommunernas ordningsstadgor också i strafflagen och i vissa andra lagar samt i förordningen innefattande allmän ordningsstadga för landsbygden. Ordningenslagen förbjuder att störa den allmänna ordningen och säkerheten genom oljud eller på något annat motsvarande sätt. Det är också förbjudet att uppträda hotfullt och att äventyra säkerheten genom att skjuta med vapen eller kasta föremål. Likaså skall det vara förbjudet att inta rusmedel på allmänna platser i tätorter och i fordon i kollektivtrafik och att göra reklam på ett sätt som äventyrar säkerheten. Också annan störande verksamhet på allmänna platser är förbjuden, som att köpa och erbjuda sexuella tjänster mot betalning, att urinera eller ha avföring och att ordna föreställningar på ett sätt som medför fara eller störning. Vidare föreslås bestämmelser om husdjur och andra djur.

Lagen om eggvapen föreslås bli upphävd och bestämmelser om allmän ordning och säkerhet i den bli intagna i ordningslagen, men preciserade och kompletterade i vissa delar. Lagen förbjuder att tillverka, föra in i landet och saluföra vissa farliga ämnen och att inneha sådana ämnen på allmänna platser. Vidare förbjuder lagen att utan

godtagbar orsak på allmänna platser inneha föremål och ämnen som lämpar sig för att tillfoga någon annan en skada.

Som straffpåföljd för brott mot andra bestämmelser än de som gäller förbjudna föremål föreslås böter. Samtidigt föreslås 2 a kap. strafflagen bli ändrad för att ordningsbot skall kunna införas som påföljd för brott mot bestämmelserna.

Vad gäller innehav av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan föreslås samma straffpåföljd som i 6 § i den gällande lagen om eggvapen i fråga om innehav av eggvapen på allmän plats, dvs. böter eller fängelse i högst sex månader.

I överensstämmelse med straffbestämmelserna i lagen om eggvapen föreslås som straffpåföljd för brott mot bestämmelserna om förbjudna farliga föremål, i fråga om annat än innehav böter eller fängelse i högst två år och i fråga om brott mot bestämmelsen om innehav, böter eller fängelse i högst ett år. I ordningslagen föreslås vidare bestämmelser om att förbjudna föremål och ämnen eller rusmedel som innehas i strid med lagen skall dömas förverkade till staten och om rätt att förstöra föremål eller ämnen av obetydligt värde.

Polisen skall på ansökan av innehavaren av en trafikstation, ett köpcentrum eller ett kollektivt trafikmedel kunna bevilja tillstånd att utse ordningsvakter för platsen eller trafikmedlet enligt lagen om ordningsvakter för upprätthållande av ordning och säkerhet, om det finns grundad anledning till det. Ordningsövervakningen skall få handhas bara av sådana ordningsvakter som är anställda hos ett bevakningsföretag.

Den föreslagna ordningslagen och de föreslagna ändringarna i vissa andra lagar avses träda i kraft ungefär ett halvt år efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Lagmotionen

I lagmotionen föreslås att det i ordningslagen skall tas in ett förbud mot att störa den allmänna ordningen eller äventyra säkerheten genom att bära mask vid en demonstration på en allmän plats.

Enligt lagmotionen är säkerhet det att människor lugnt och tryggt kan röra sig på allmänna platser — också i närheten av demonstrationer. Det kan de inte om de måste frukta människogrupper eller enskilda människor som uppträder hotfullt. Också en enskild människa som bär mask kan genom att uppträda hotfullt under vissa förhållanden injaga skräck i andra.

I lagmotionen framhålls att avsaknaden av ett förbud i lagstiftningen mot att bära mask har visat sig bidra till att demonstranter vid en fullt laglig demonstration kan missbruka åsiktsfrihe-

ten och göra sig skyldiga till straffbara gärningar, som skadegörelse, ofog eller hindrande av tjänsteman. Om människor bär mask blir det dessutom svårare för polisen att hitta de skyldiga och utreda brott.

Av de nordiska länderna har Danmark infört ett förbud mot att bära mask vid demonstrationer. Förbudet är ett totalförbud och har inget samband med att orsaka störning eller skada eller begå brott. Enligt motionen vore det skäl också i Finland att precisera lagstiftningen. Den föreslagna bestämmelsen skall tillämpas när människor bär mask för att dölja sin identitet och för att injaga skräck hos andra och uppträda hotfullt eller om det leder till våld och annat beteende som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**Allmän motivering***Allmänt*

Genom sin proposition vill regeringen ersätta de kommunala ordningsstadgorna med en ordningslag som gäller i hela landet. Det är konstitutionellt nödvändigt med hänsyn till den straffrättsliga legalitetsprincipen i 8 § i grundlagen, eftersom de kommunala ordningsstadgorna på en lägre författningsnivå än lag kriminaliserar gärningar som inte är beskrivna i sak i lag (FvUB 18/1994 rd).

Den föreslagna ordningslagen avses bidra till att upprätthålla ordningen på allmänna platser och att tillgodose människors grundläggande fri- och rättighet att inte behöva vara rädda när de uppehåller eller rör sig på allmänna platser.

Utskottet noterar vidare att de kommunala hamnordningarna förblir i kraft med stöd av lagen om kommunala hamnordningar och trafikavgifter (955/1976). Det påpekar att det bör utvärderas särskilt vilket behov det finns av kommunala regler och vilken typ av regler och att

nödvändiga legislativa och andra åtgärder därefter bör vidtas i saken.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen men med de anmärkningar och ändringsförslag som framgår av detta betänkande. Samtidigt konstaterar utskottet att lagberedningen inte till alla delar har varit oklanderlig. I behandlingen i utskottet har det emellertid inte längre varit möjligt att göra strukturella ändringar i regeringens proposition.

Behovet av hot om straff

Utskottet konstaterar att den föreslagna ordningslagen har som mål att upprätthålla och bidra till allmän ordning och säkerhet. Målen och förbuden är av sådan art att de måste effektiviseras med hot om straff. Grundlagsutskottets förslag att tredska mot polisens anvisningar och befallningar är straffbar är problematiskt redan med tanke på bestämmelsens syfte. En i lagen förbjuden gärning blir därmed straffbar först när

den står i strid med en uttrycklig polisbefallning. Förvaltningsutskottet anser att utgångspunkten för lagfästa förbud och befallningar och hotet om straff i samband med dem bör vara att medborgarna självmant bör iaktta förbuden utan att polisen i enskilda fall måste förstärka förbudet eller befallningen genom sitt ingripande. Vad gäller straffbarheten bör det dessutom noteras att medborgarna normalt uppfattar en handling som förbjuden först när förbudet är förenat med ett explicit och konkret hot om straff. I praktiken vore det mycket svårt att ange när en polisbefallning skall anses som en tillräckligt klar och tydlig grund för straffbar tredska. Den sistnämnda omständigheten vore också problematisk med tanke på kravet på noggrant avgränsade och exakta bestämmelser om straffbara gärningar.

Med hänsyn till ordningslagens karaktär understryker utskottet att polisen utför sin övervakande uppgift i första hand genom råd, uppmaningar och anvisningar. Utskottet lyfter fram ordningsboten som primär påföljd.

Förhållandet till strafflagen

Enligt utskottets uppfattning finns det inga stora överlappningar mellan strafflagen och ordningslagspropositionen, även om detta inte i alla situationer kan undvikas. Bedömningen av bestämmelsernas tillämpningsområde då det gäller olika brottsrekvisit är i och för sig normal. Om en gärning uppfyller brottsrekvisiten i ordningslagen för en grövre gärningsform, skall den tillämpas till följd av ordningslagens subsidiaritet.

Målsägandens ställning

Grundlagsutskottets syn på målsägandens ställning är åtminstone delvis problematisk. Det är skäl att göra en klar skillnad mellan å ena sidan valet av straffstadgande utifrån brottsrekvisitet och å andra sidan valet av påföljd och det därmed sammanhängande förfarandet. Grundlagsutskottet konstaterar att om en förseelse har en klar målsägande skall det först utredas om handlingen innebär ett brott som omfattas av den allmänna strafflagen och om målsägandens yrkanden i saken därför bör klarläggas. En sådan be-

dömning av förhållandet mellan ordningslagen och den allmänna strafflagen görs emellertid alltid oberoende av om det finns en målsägande. Valet av lag sker utifrån straffrättens allmänna läror.

Vid valet av påföljd och därtill hörande förfarande iakttas också i samband med ordningslagen 2 a kap. 10 § 1 mom. 3 punkten strafflagen (ordningsbot får inte ges om det är uppenbart att målsäganden till följd av förseelsen kommer att lämna en åtalsbegäran till åklagaren eller polisen eller om målsäganden kommer att framställa skadeståndsyrkanden). Även om det finns en målsägande och även om målsäganden har yrkanden utgör detta i och för sig inget hinder för att döma den misstänkte för en ordningsförseelse. Men i så fall kan ärendet inte behandlas som ett ordningsbotsärende genom ordningsbotsförfarande utan det måste behandlas som ett bötesärende genom strafforderförfarande, om målsäganden samtycker till detta, eller i domstol.

Detaljmotivering

1. Ordningslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. Definitioner. Enligt lagförslaget avses med tätort områden med tät bebyggelse, vilka angetts med trafikmärke för tätort.

Utskottet anser att denna definition är den mest användbara då det gäller att avgränsa bebyggda områden. Enligt utskottets mening kommer tätortsdefinitionen inte att orsaka några särskilda problem i praktiken.

2 kap. Äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning

3 §. Störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten. Paragrafen förbjuder störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten på allmän plats genom oljud, hotfulla gester och aggressiva rörelser. Det är inte heller tillåtet att skjuta eller kasta saker.

I sak motsvarar 1 mom. 1 och 3 punkten i det stora hela bestämmelsen i 17 kap. 13 § 1 och 3 punkterna i strafflagen om ofog, vilka föreslås bli upphävda. Avsikten är att från strafflagens ofogsparagraf överföra bestämmelserna till ordningslagen, genom vilka gärningar som stör den allmänna ordningen och säkerheten på allmän plats förbjuds.

Utskottet konstaterar att utgångspunkten är att ordningslagen föreskriver om smärre störningar av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten på allmänna platser. Allmänna platser är de utomhusområden och lokaler som kan användas av allmänheten och som nämns i 2 § 1 punkten ordningslagen. I strafflagen föreskrivs om allvarigare störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten på allmänna platser samt om äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning på privat område.

I 17 kap. 13 § strafflagen om ofog skall fortsättningsvis finnas bestämmelser om förande av oljud på andra ställen än allmänna platser och om att ringa samtal till andra ställen än bostäder samt om okynneslarm i kollektiva trafikmedel och andra anordningar.

I 24 kap. 1 och 2 § föreskrivs om brott mot hemfriden och grovt brott mot hemfriden. Dessa bestämmelser gäller inte bara förbjudet intrång i bostäder utan också oljud och störande telefonsamtal.

Äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning på allmän plats kan också prövas med beaktande av bestämmelserna i 24 kap. 3 och 4 § strafflagen om brott mot offentlig frid och grovt brott mot offentlig frid samt bestämmelserna i 25 kap. 7 och 8 § strafflagen om olaga hot och olaga tvång. Det oljud och motsvarande störande uppträdande som avses i ordningslagen omfattar inte förbjudet intrång.

Skrämmande och hotfullt uppträdande enligt ordningslagen omfattar inte hot med brott som innebär konkret och allvarlig fara eller tvingande av någon annan att göra något. Ordningenslagens handlar om aggressivt uppträdande på allmän plats som på annat sätt skrämmar genomsnittsmedborgaren. Om de gärningar som nämns

i ordningslagen samtidigt uppfyller ovan nämnda brottsrekvisit i strafflagen, åsidosätter strafflagens strängare bestämmelser bestämmelsen i 16 § 1 mom. ordningslagen om ordningsförseelse.

4 §. *Intagande av rusmedel.* Fram till slutet av 1994 var det förbjudet att inta alkoholhaltiga drycker på gator, torg, vägar, i parker eller på andra allmänna platser. Efter att dessa regler upphävdes har vissa kommuner genom sin ordningsstadga förbjudit intagande av rusmedel på allmän plats.

I 4 § 1 mom. i lagförslaget förbjuds intagande av rusmedel på allmänna platser i tätorter och i ett fordon i kollektiv trafik.

Det absoluta förbudet i paragrafens 1 mom. lindras av paragrafens 2 mom. Där begränsas förbudet mot att inta rusmedel så att det är tillåtet att inta alkohol i parker eller på någon annan därmed jämförbar allmän plats så, att intagandet inte utgör ett hinder eller gör det oskäligt svårt för andra att utöva sin rätt att använda platserna för deras egentliga ändamål.

Som exempel på en med park jämförbar plats nämns i motiveringen torg och andra öppna ställen. Till denna del är motiveringen felaktig. Med parker jämförbara allmänna platser är t.ex. små parkliknande skogsdungar. Torg och andra öppna platser kan närmast jämföras med gator och trottoarer.

I grundlagsutskottets utlåtande konstateras det att ordningslagens 1 § har det uttalade syftet att främja allmän ordning och säkerhet. Utifrån detta syfte bör regleringen i enskilda bestämmelser utgå från att förbuden i lagen gäller handlingar som stör den allmänna ordningen eller äventyrar säkerheten. Detta ger tillämpningen behövlig flexibilitet, eftersom störande i viss mån är situationsbestämt och därmed bundet bl.a. vid tid och plats.

På grundval av dessa synpunkter uppmärksammar utskottet föreslagna 4 § 1 mom. till den del som det totala förbudet i lagrummet riktar sig mot också i och för sig tillåtna njutningsmedel. Därför bör förbudet att inta dem på allmänna platser enligt grundlagsutskottets uppfattning

knytas till uppkomsten av störningar. Utskottet anser ändå att totalförbudet i kollektiva trafikmedel enligt propositionen är motiverat, eftersom redan det att rusmedel intas i denna typ av slutet rum är ägnat att störa de övriga resenärerna.

Vad beträffar lagstiftningsordningen kan lagförslagen enligt grundlagsutskottets mening behandlas i vanlig lagstiftningsordning men det första lagförslaget endast om utskottets konstitutionella anmärkningar om 7 § 3 mom. och 23 § 2 mom. blir behörigen beaktade.

Av lagutskottets utlåtande framgår att utskottet har granskat de föreslagna straffbestämmelserna också ur den synvinkeln att intagande av alkohol på allmänna platser väcker anstöt och stör den allmänna ordningen till den grad att ett totalförbud enligt propositionen är motiverat. Inte minst när alkohol intas i ett slutet rum, som ett kollektivt trafikmedel eller ett köpcentrum, är det ägnat att orsaka störningar. Totalförbudet är också klart och tydligt och gör det lätt för människor att fatta innehållet i förbudet och iakttäta det. Utifrån en klar bestämmelse kan polisen effektivt befatta sig med brott mot förbudet.

Förvaltningsutskottet förenar sig till denna del om lagutskottets utlåtande och anser att intagande av alkohol på allmän plats i sig stör den allmänna ordningen till den grad att den reglering som ingår i propositionen är saklig och motiverad.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det förbud som ingår i den föreslagna bestämmelsen avser att begränsa intagande av rusmedel på allmän plats i tätorter och i ett fordon i kollektiv trafik. Bestämmelsen syftar till att förbjuda intagande av rusmedel (bl.a. alkohol och lösningsmedel) på gator och torg, vilket för närvarande upplevs som ett problem. Bestämmelsen i 2 mom. gör att det inte finns något s.k. totalförbud mot intagande av rusmedel. Enligt paragrafens 2 mom. gäller förbudet inte bl.a. intagande av alkohol i en park på ett sådant sätt att detta inte försvårar andras rätt att använda platsen för dess egentliga ändamål.

Bestämmelsen gäller inte bara alkohol utan också andra rusmedel såsom lösningsmedel och

tillämpningsområdet omfattar alla allmänna platser i en tätort, t.ex. gatuområden i närheten av daghem och skolor.

Alkohollagen (1143/1994) är en speciallag i förhållande till den föreslagna lagen. Enligt alkohollagen är det förbjudet att förtära alkohol på ställen där detaljhandel med alkoholdrycker bedrivs, i andra öppna handelsrörelser och på andra ställen där allmänheten mot betalning får mat och förfriskningar samt i lokaler och på andra ställen där offentliga tillställningar ordnas. Alkohollagen innehåller också bestämmelser om frångående av alkoholdrycker och sprit av den som intagit dessa på allmän plats i strid med bestämmelser eller förbud i alkohollagen eller i föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Alkohollagen innehåller också bestämmelser om omhändertagande och förstöring av alkoholdrycker och sprit av den som har intagit dryckerna i strid med förbud och bestämmelser. Enligt den gamla alkohollagens (459/1962), som fortfarande gäller, kapitel om straff och andra påföljder finns allmänna straffbestämmelser som gäller innehav av alkoholdryck i försäljningssyfte, innehav av olagligt framställd eller införd alkoholdryck och innehav av alkoholdryck som minderårig. Av 16 § 1 mom. i lagförslaget följer att användning av droger inte bestraffas med stöd av lagförslagets bestämmelse om intagande av rusmedel, utan då tillämpas i stället 50 kap. 2 a § strafflagen om straffbart bruk av narkotika. Sistnämnda lagrums straffskala är strängare än den föreslagna straffskalan för ordningsförseelse.

5 §. *Förhindrande av fara.* Enligt paragrafens 2 mom. skall den som ansvarar för byggnads-, reparations- och underhållsarbeten på en byggnad eller på en gata, en väg eller någon annan motsvarande plats vidta behövliga åtgärder om det är farligt att röra sig eller vistas på området samt genom skyltning anvisa en trygg passage eller rutt.

Av lagutskottets utlåtande framgår att den föreslagna bestämmelsen överlappar underlåtelse att märka ut fara i den i år stiftade 44 kap. 14 § (400/2002) i strafflagen. Förvaltningsutskottet föreslår därför att 5 § 2 mom. i ordningslagen

stryks. Samtidigt konstaterar utskottet att med tanke på helheten och särskilt med beaktande av ordningslagsförslagets karaktär som ett rättesnöre för hur medborgarna bör bete sig hade det varit naturligare att ta in bestämmelsen om att märka ut fara i ordningslagen.

6 §. Reklam och kungörelser. I paragrafens 2 mom. har intagits ett förbud att olovligen avlägsna eller skada en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende och som gäller allmän ordning och säkerhet.

Utskottet fäster liksom lagutskottet uppmärksamhet vid att lagförslagets 6 § 2 mom. endast berör offentliga kungörelser eller meddelanden som gäller allmän ordning och säkerhet. I 17 kap. 13 § 4 punkten i strafflagen kriminaliseras numera olovligt avlägsnande eller skadande av en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende. Detta lagrum föreslås i föreliggande proposition bli slopat.

Förvaltningsutskottet föreslår att 6 § 2 mom. ordningslagen skall gälla alla offentliga kungörelser och meddelanden som myndigheterna sätter upp till allmänt påseende. Med beaktande av ordningslagens natur är detta motiverat.

Det ovan nämnda 6 § 2 mom. har följande lydelse i förvaltningsutskottets förslag: "Det är förbjudet att olovligen avlägsna eller skada en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende (*utesl.*)."

7 §. Annan verksamhet som orsakar störning. Enligt paragrafens 1 mom. är det förbjudet att på allmän plats köpa och mot betalning erbjuda sexuella tjänster på ett sådant sätt att det orsakar störningar i omgivningen. Utskottet anser att sådan verksamhet alltid orsakar störningar, varför utskottet föreslår att regleringen skall utgå från ett totalförbud. Utskottet preciserar formuleringen enligt följande: "Det är förbjudet att på allmän plats köpa och mot betalning erbjuda sexuella tjänster (*utesl.*). Med sexuella tjänster avses i denna lag samlag enligt 20 kap. 10 § 1 mom.

strafflagen (39/1889) samt därmed jämförbara sexuella handlingar. I 20 kap. 8 § strafflagen föreskrivs om straff för köp av sexuella tjänster av ung person."

I utskottets förslag till 7 § 1 mom. innehåller lagrummet en definition av sexuella tjänster. Med sexuella handlingar som är jämförbara med samlag avses åtminstone intensiv beröring av en annan persons könsorgan. För klarhetens skull hänvisas i momentet dessutom till 20 kap. 8 § i strafflagen, som föreskriver om straff för köp av sexuella tjänster av ung person.

Paragrafens 2 mom. innehåller ett förbud att urinera och ha avföring på allmän plats på ett sådant sätt att det orsakar störning av den allmänna ordningen eller hälsorisker.

Enligt 19 § avfallslagen (1072/1993) får skräp, smuts eller en maskin, en anordning, ett fordon, ett fartyg eller något annat kasserat föremål inte lämnas i miljön så att det kan förorsaka hälsan någon fara eller skada, osnygghet, förfullning av landskapet, minskad trivsel eller någon annan liknande risk eller olägenhet. Enligt 20 § 1 mom. i samma lag är den som har skräpat ner skyldig att snygga upp det nedskräpade området. Av lagens 60 § följer att den som bryter mot nedskräpningsförbudet och skyldigheten att snygga upp det nedskräpade området kan dömas till böter för avfallsförseelse. Med stöd av lagens 62 § kan den som gör sig skyldig till ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet straffas med ordningsbot.

Förvaltningsutskottet anser att naturprodukter av typen urin eller avföring inte helt entydigt kan anses vara sådant skräp eller sådan smuts som avses i avfallslagen. Att lämna urin eller avföring i naturen kan t.ex. inte i allmänhet anses vara sådan nedskräpning som avses i avfallslagen. Problemen med urin och avföring hänför sig uttryckligen till verksamheten på allmänna platser, vilken förslaget till ordningslag uttryckligen avser att skydda. Den som urinerar eller har avföring på allmän plats (7 § 2 mom. och 16 § 1 mom. 6 punkten i förslaget till ordningslag) orsakar inte i första hand ett nedskräpningsproblem utan gör sig skyldig till olämpligt och störande uppträdande och äventyrar därmed den

allmänna ordningen. Då ett djur urinerar eller har avföring på allmän plats (14 § 1 mom. 3 punkten och 16 § 1 mom. 10 punkten i förslaget till ordningslag), är det inte dessa handlingar eller det att resultaten av handlingarna lämnas kvar som är det stora problemet utan det att urinet eller avföringen lämnas på en plats som är olämplig från ordningssynpunkt eller störande.

Enligt paragrafens 3 mom. är det förbjudet att ordna föreställningar på allmän plats på ett sådant sätt att det orsakar fara för eller betydande störning av den allmänna ordningen eller trafiken. Enligt grundlagsutskottets utlåtande gäller förbudet sådan verksamhet som omfattas av bestämmelserna om yttrandefrihet i 12 § 1 mom. i grundlagen. Förslaget är enligt grundlagsutskottets utlåtande så vagt formulerat att det står i strid med kravet på den exakthet och noggranna avgränsning samt proportionalitet som förutsätts av en inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna. Ett villkor för att kunna behandla lagförslaget i vanlig lagstiftningsordning är därför att momentet stryks. Alternativt bör bestämmelsen väsentligt preciseras med tanke på den grundläggande rätten till yttrandefrihet t.ex. genom beskrivning av förslagets karaktär och begränsning av förbundets omfattning i relation till annan lagstiftning (jfr 15 och 22 § i lagen om sammankomster (530/1999)).

Med beaktande av detta utlåtande föreslår utskottet att 7 § 3 mom. godkänns med följande lydelse: "Det är förbjudet att ordna föreställningar på allmän plats, *om det är förbjudet i lag eller orsakar hälsorisker, skada på egendom eller betydande störning av den allmänna ordningen. Om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar föreskrivs i lagen om sammankomster (530/1999).*"

Utformat enligt utskottets förslag och med en hänvisning till lagen om sammankomster framgår det att 7 § 3 mom. ordningslagen inte tillämpas på för yttrandefriheten viktiga allmänna möten och publiktillställningar, utan t.ex. på små akrobat- och musikföreställningar på en gågata. Samtidigt har grunderna samordnats med 15 § lagen om sammankomster. Dessutom stryks bestämmelserna om störande av trafiken, vilka

överlappar motsvarande bestämmelser i 3 § 2 mom. och 24 § vägtrafiklagen (267/1981) (bestraffas som trafikförseelse enligt 103 § vägtrafiklagen) samt 23 kap. 11 a § i strafflagen (400/2002). På detta sätt har även lagutskottets anmärkningar beaktats.

3 kap. Förbjudna föremål och ämnen

9 §. *Farliga föremål.* Enligt paragrafens 1 mom. är det förbjudet att tillverka, införa i landet, saluföra samt på allmän plats eller i ett trafikmedel på allmän plats inneha knogjärn, stiletter eller kaststjärnor samt som något annat föremål maskerade eggvapen liksom även förlamande elvapen, elbatonger, fjäderbatonger, precisionsslangbågar och precisionsslungor, om inte något annat bestäms i 2 eller 3 mom. eller i 12 §. Utskottet anser momentet behövt med avseende på den allmänna ordningen och säkerheten.

Enligt paragrafens 2 mom. är saluföring av teleskopbatonger förbjuden, om inte förvärvaren är ett bevakningsföretag som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002). Utskottet föreslår att till momentets första mening fogas ett tillägg enligt vilket också anordnare av specialutbildning för väktare i att använda maktmedel har rätt att förvärva de nämnda farliga föremålen. Utöver bevakningsföretag kommer också vissa andra att ordna teleskopbatongutbildning för väktare, varför det borde vara möjligt att överlåta teleskopbatonger också till dem. T.ex. yrkesläroanstalter enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1988) samt fysiska och juridiska personer som ordnar specialutbildning för väktare i att använda maktmedel kommer att ordna ovan avsedda kurser. Med anordnare av utbildning avses dem som uppfyller de villkor som ställts på ordnande av specialutbildning för väktare i att använda maktmedel.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår förvaltningsutskottet att den första meningen i 9 § 2 mom. godkänns med följande lydelse: "Saluföring av teleskopbatonger är förbjuden, om inte förvärvaren är ett bevakningsföretag *eller en anordnare av specialutbildning för väktare i att*

använda maktmedel som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002)."

10 §. Innehav av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan. Paragrafens 1 mom. handlar om att förbjuda innehav på allmän plats av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan. I momentet ingår en 6-punktsförteckning över förbjudna föremål och ämnen. I lagförslagets 3 mom. föreskrivs att förbudet inte gäller sådana föremål och ämnen som någon måste inneha på grund av sitt arbetsupdrag eller av någon annan godtagbar orsak.

Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att i 10 och 13 § förbjuds innehav av bobollsträn, sprayfärger och en del andra fullt lagliga föremål. Det måste anses exceptionellt att blotta innehavet kriminaliseras. Med hänsyn till detta och till proportionalitetskravet bör förslagen enligt grundlagsutskottet ändras så att förbuden knyts till en bedömning på grund av en persons beteende av hur stort hot han eller hon utgör.

Förvaltningsutskottet förenar sig om lagutskottets konstaterande att förteckningarna över föremål och ämnen är kasuistiska. Detaljförteckningarna är inte uttömmande utan förbuden gäller också andra jämförbara föremål. Å andra sidan utesluter också detaljförteckningarna föremål som utan tvivel är farliga. Förvaltningsutskottet understryker att det är skäl att noggrant följa hur lagen fungerar på denna punkt.

Förvaltningsutskottet konstaterar vidare att förenandet av förbuden med vederbörandes uppträdande och det hot uppträdandet kan medföra skulle vara en synnerligen problematisk konstruktion med tanke på den allmänna ordningen och säkerheten. Det skulle vara mycket svårt för polisen att i praktiken ingripa mot innehav av föremålen. Ett ingripande skulle i regel förutsätta aggressivt uppträdande eller annat konkret hotfullt agerande. Det ändringsförslag som grundlagsutskottet har lagt fram skulle i praktiken möjliggöra innehav t.ex. av eggvapen på allmän plats i betydligt större omfattning än vad som för närvarande är tillåtet. Vid bedömningen av bestämmelsens betydelse är det ytterligare skäl att beakta att avsikten är att ersätta den gällande la-

gen om eggvapen (108/1977) med bestämmelserna i 3 kap. i ordningslagen. Ingripanden med stöd av lagen om eggvapen skulle därför inte längre vara möjligt.

Beträffande de föremål och ämnen som nämns i 10 § 1 och 2 mom. konstaterar förvaltningsutskottet att innehav av dem utan godtagbart skäl gott och väl kan kriminaliseras utifrån vägande samhällsintressen. Det är mycket enklare för innehavaren att lägga fram sin godtagbara orsak för innehav än det är för myndigheten att bevisa att innehavarens uppträdande har grundat ett hot eller att det har förekommit en sådan sannolik skadegörelseavsikt som lagutskottet avser.

13 §. Innehav av ämnen som lämpar sig för klottning. Enligt paragrafen är det förbjudet att utan godtagbart skäl på allmän plats inneha sprayfärger och andra sådana målarfärger och andra sådana ämnen som lämpar sig väl för klottning av egendom.

I fråga om 13 § hänvisar utskottet till det som sades ovan om 10 § 1 och 2 mom. Det skulle vara mycket svårt för polisen att ingripa t.ex. mot enbart innehav av en stor mängd sprayburkar i stadens centrum också med beaktande av att det inte är särskilt allmänt att det finns ett godtagbart skäl till ett sådant innehav. För att upprätthålla allmän ordning och säkerhet har samhället vägande skäl att ingripa i innehav av ovan nämnd målarfärg eller andra ämnen, om inte innehavaren kan visa att han eller hon har godtagbart skäl till innehavet.

4 kap. Djur

14 §. Hunddisciplin. Utskottet föreslår att 14 § 1 mom. 2 punkten ändras så att det skulle vara tillåtet att föra hund på motionsslingor förutsatt att hundägaren eller innehavaren håller den kopplad. På så sätt skulle också motionerande hundägare eller innehavare kunna utnyttja sådana breda stigar och motsvarande motionsslingor i tätorterna. Däremot kan en kopplad hund förorsaka allvarliga farosituationer i ett skidspår eller förstöra spåret. Givetvis kan farosituationer också uppkomma i motionsslingor men sannolikt ändå mera sällan med beaktande av löparnas

fart. Det är hur som helst motiverat att understryka ägarens eller innehavarens ansvar och omsorgsplikt. På ilska hundar tillämpas 44 kap. 15 § om underlåtelse att vakta djur.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår förvaltningsutskottet att 14 § 1 mom. 2 punkten godkänns med följande lydelse: "2) se till att hunden *inte okopplad* kan komma ut på allmänna badstränder, på områden reserverade som lekplats för barn, på torg under torgtid, på motions-slingor eller andra liknande löparbanor, i skidspår som iståndsatts för allmänt bruk eller på idrottsplaner, om det inte är särskilt tillåtet,".

Skyldigheten att städa upp efter hunden gäller i regel också sådana hundar som avses i 14 § 2 mom. ordningslagen. Hunden kan emellertid utföra ett sådant uppdrag eller ägaren eller innehavaren ha begränsade fysiska möjligheter att städa undan exkrement, varför detta inte kan förutsättas i praktiken. Det kan vara fråga om t.ex. en blind eller rörelsehindrad person eller en tjänsteman som sköter ett brådskaande tjänsteuppdrag.

15 §. Ridning. Utskottet uppmärksammar att begränsningarna i paragrafen gäller de platser som framgår av 1 mom. Enligt utskottets mening är friluftsområde ett vidare begrepp, och förbudet omfattar inte ett sådant område, såvida det inte är fråga om en sådan plats som avses i 1 mom. En ryttare och den som framför ett hästtransport- eller motsvarande fordon skall i alla sammanhang iakttäta särskild försiktighet och noggrannhet i förhållande t.ex. till fotgängare och cyklister. I praktiken kan problem förekomma närmast i tätorter och i deras närhet.

Beträffande 15 § 2 mom. understryker utskottet att tolkningen av lagrummet bör lämna rum för förståelse för den som utför skogsarbete med häst.

5 kap. Påföljder

16 §. Ordningsförseelse. En ordningsförseelse är straffbar endast om den är uppsåtlig. Förvaltningsutskottet hänvisar till lagutskottets utlåtande enligt vilket det felaktigt sägs i motiveringen att gärningsmannen måste vara medveten om

gärningens straffbarhet. Det finns inga bestämmelser om en sådan s.k. förbudsvillfarelse, men i det rådande rättsläget kan gärningsmannen befrias från straffansvar endast under mycket strikta förutsättningar.

17 §. Brott mot bestämmelserna om farliga ämnen. Utskottet föreslår att 17 § 3 mom. ändras så att i lagrummet fogas ett motsvarande omnämnande om tillräknenbarhet som nu finns i föreslagna 1 mom.

18 §. Brott mot bestämmelserna om föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan. Utskottet föreslår att 18 § förtydligas med ett omnämnande om tillräknenbarhet till den del det är fråga om att i strid med 11 § överlåta föremål som lämpar sig för att skada någon annan.

19 §. Ordningsbot. Utskottet föreslår en ändring i den finska texten som inte påverkar den svenska texten.

21 §. Förverkandepåföljd, förstörande och fråntagande. I paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser om förverkandepåföljd. För att 10 kap. (875/2001) 21 § 1 mom. i strafflagen bättre skall beaktas föreslår utskottet att momentet godkänns med följande lydelse: "*Om förverkande av hjälpmedel vid brott samt föremål och egendom som har framställts, tillverkats eller fåtts till stånd genom brott eller som har varit föremål för brott föreskrivs i 10 kap. strafflagen.*"

Till följd av förslaget till ändring av 21 § 1 mom. bör hänvisningen i paragrafens 2 mom. enligt utskottets mening få följande lydelse: "Polisen kan frånta den som innehar ett i 9 eller 10 § avsett föremål eller ett ämne eller ett i 13 § avsett ämne. En anhållningsberättigad tjänsteman har rätt att bevisligen förstöra ett i 9 eller 10 § avsett föremål eller ämne som kan tas i beslag, om det är av ringa värde och det är uppenbart att det av en domstol skulle dömas förverkat till staten. En polisman som hör till befälet har rätt att bevisligen förstöra ett i 13 § avsett ämne jämte kärl, om ämnet jämte kärl är av ringa värde."

6 kap. Särskilda bestämmelser

22 §. *Rätt att utse ordningsvakter.* Enligt paragrafen kan ordningsvakter utses för köpcentra, trafikstationer eller kollektiva trafikmedel. Tillstånd till detta beviljas innehavaren av platsen eller trafikmedlet av den behöriga polisinsrättningen, om det inte är ändamålsenligt att upprätthålla ordning och säkerhet på något annat sätt och upprätthållandet av ordning och säkerhet kräver det av grundad anledning.

Grundlagsutskottet anser att det med hänsyn till uppdragets natur inte är lämpligt att tillståndet beviljas av polisen. Därför bör det övervägas om inte t.ex. länsstyrelsen bör anförtros rätten att bevilja tillstånd och den behöriga polisinsrättningen kopplas in som remissinstans.

Förvaltningsutskottet konstaterar att den lokala polisen enligt 7 § polisförvaltningslagen (110/1992) har till uppgift att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Utskottet anser att uttryckligen den lokala polisen har de bästa förutsättningarna att göra en sådan bedömning som avses i bestämmelsen. Den lokala polisen ansvarar för upprätthållande av ordning och säkerhet inom sitt verksamhetsområde och detta förändras inte av att det utses ordningsvakter. Om tillståndsansökningarna skulle avgöras av någon annan i stället för av den lokala polisen skulle avgörandet i praktiken basera sig på den lokala polisens utlåtande.

Enligt gällande lagstiftning kan t.ex. ordningsvakter utses av arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning (18 § lagen om sammankomster), den som driver en campingplats (22 § lagen om friluftsliv (606/1973)) samt kaptenen för ett passagerarfartyg (74 § 3 mom. sjölagen (674/1994)). Ordningstvaksuppdrag kan likaså utföras av bevakningsföretag enligt 9 § 2 mom. lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) av en ordningstvakt som utsetts för uppgiften med stöd av ett uppdrag.

Avsikten med förslaget till ordningslag är att ordningsvakter skall kunna utses för de platser och fortskaffningsmedel som avses i lagen för att upprätthålla ordning och säkerhet. Grund-

lagsutskottet påpekar att denna uppgift inte direkt framgår av själva bestämmelsen.

Upprätthållande av ordning och säkerhet är klart en sådan offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § grundlagen. Ett sådant uppdrag kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Också förvaltningsutskottet understryker att ansvaret för den allmänna ordningen och säkerheten ankommer på polisen och andra myndigheter. Av bevakningsföretag anställda ordningsvaktars deltagande i denna verksamhet bör därför endast vara av assisterande och kompletterande natur. Det är viktigt att ordningsvaktarnas exceptionella roll kommer fram på något sätt också i författningstexten.

Förvaltningsutskottet föreslår att 22 § 1 mom. kompletteras så att av lagrummet framgår att ordningsvakterna har till uppgift att bistå polisen i att upprätthålla ordning och säkerhet. För klarhetens skull betonar utskottet att ordningsvakterna är skyldiga att iaktta de anvisningar och föreskrifter som en polisman utfärdar inom ramen för sin behörighet. Förvaltningsutskottet föreslår att den första meningen i 22 § 1 mom. utformas på följande sätt: "Polisinsrättningen på den ort där ett köpcentrum eller en trafikstation finns eller från vilket ett trafikmedel avgår kan på ansökan av innehavaren av platsen eller trafikmedlet bevilja tillstånd för köpcentret, trafikstationen eller det kollektiva trafikmedlet att utse ordningsvakter som avses i lagen om ordningsvakter (533/1999) för att bistå polisen i att upprätthålla ordning och säkerhet, om det inte är ändamålsenligt att upprätthålla ordning och säkerhet på något annat sätt och upprätthållandet av ordning och säkerhet kräver det av grundad anledning."

23 §. *Ordningsovervakningsuppgifter.* Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid tillsynen över dem som utför ordningsovervakningsuppgifter och sammanslutningar som tar emot upp-

drag som gäller ordningsövervakningsuppgifter samt dessa aktörers kompetens. I lagförslaget har detta uppmärksammats bl.a. så att de som utför ordningsövervakningsuppgifter förutsätts ha giltigt godkännande som ordningsvakt och som väktare. Enligt gällande bestämmelser skall övervakningen av dessa personer skötas av polisen, som vid behov kan återkalla ett godkännande, varvid vederbörande inte längre kan utföra ordningsövervakningsuppgifter. Till åtskillnad från andra ordningsövervakningsuppgifter förutsätts det dessutom att uppdrag får tas emot endast av den som innehar tillstånd för bevakningsföretag. Detta leder till att också sammanlutningar som tar emot uppdrag och sammanlutningarnas ansvarspersoner står under myndighetstillsyn.

Enligt 23 § 3 mom. i lagförslaget skall på ovan avsedda ordningsövervakningsuppgifter dessutom tillämpas de nyligen reviderade bestämmelserna i lagen om privata säkerhetstjänster. Dessa bestämmelser gäller bl.a. händelse-rapporter samt skyldighet att lämna information för granskning av riktigheten i vidtagna åtgärder. Ordningstvakter och väktare handlar i sina uppdrag under straffrättsligt tjänsteansvar.

Enligt förslaget till 23 § 2 mom. har ordningstvakterna inom ramen för sina befogenheter rätt att enligt 7 § lagen om ordningstvakter avlägsna, gripa och hålla personer i förvar. Enligt sistnämnda lagrums 1 mom. får ordningstvaktens avlägsna en person som i berusat tillstånd stör ordningen eller andra personer (1 punkten) eller som genom hotfullt uppträdande, oljud eller våldsamhet stör ordningen eller äventyrar säkerheten (2 punkten) eller som trots tillsägelse underlåter att följa en befallning som är nödvändig för upprätthållande av ordning eller säkerhet (3 punkten). En allmän förutsättning för gripande är att det är uppenbart att det inte är tillräckligt att personen avlägsnas från platsen (2 mom.). I samband med gripandet har en ordningstvakt enligt 8 § 2 mom. rätt att kroppsvisitera den som gripits för att förvissa sig om att denne inte har farliga föremål och ämnen samt enligt 8 § 3 mom. frånta personen dessa. Med stöd av 9 § i samma lag har ordningstvaktens i sitt uppdrag rätt

att när han vidtar ovan nämnda åtgärder använda maktmedel i den mån det behövs och kan anses försvarligt.

Enligt lagförslaget avviker en ordningstvaktens behörighet från en väktares behörighet framför allt så att ordningstvaktens möjligheter att avlägsna en person från sitt tjänstgöringsområde är åtminstone skenbart mera omfattande än väktares. Utifrån 124 § grundlagen och vedertagen tolkningspraxis är det enligt grundlagsutskottets mening inte möjligt att en ordningstvakt kan ha befogenheter som i väsentlig grad skiljer sig från de befogenheter som en väktare enligt lagen om privata säkerhetstjänster har i sitt bevakningsuppdrag. Att en ordningstvakt skulle ha ännu betydligt mera omfattande befogenheter innebär en partiell privatisering av polisverksamheten, vilket utskottet inte heller i sak anser önskvärt i en rättsstat.

Av grundlagsutskottets utlåtande framgår att en ordningstvaktens befogenheter i sitt bevakningsuppdrag i enlighet med det som framförs ovan skall begränsas till rätten att avlägsna en person från platsen, gripa en person och förrätta en säkerhetsvisitation i samband med gripandet. Detta betyder för det första att en förutsättning för att behandla lagförslaget i vanlig lagstiftningsordning är att möjligheten till gripande som avses i hänvisningsbestämmelsen i 23 § 2 mom. i lagförslaget, som bygger på 7 § 3 och 4 mom. i lagen om ordningstvakter, stryks. Avlägsnande från platsen kan i sin tur komma i fråga bara på det slag av villkor som föreskrivs i lagens 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten. Befogenhet att avlägsna någon enligt momentets 3 punkt innebär däremot att en ordningstvakt får en sådan rätt att ge befallningar som är mycket typiskt för polisens befogenheter och som i enskilda fall är förpliktande för var och en (jfr 26 § i polislagen (493/1995)), vilket det på grund av 124 § i grundlagen inte går att föreskriva om genom en vanlig lag. Vad gäller befogenheten att gripa någon och visitera den gripne ser utskottet ingen möjlighet till att en ordningstvakt skulle kunna ha andra befogenheter för det än en väktare i sitt bevakningsuppdrag.

Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att 23 § 2 mom. godkänns med följande lydelse: "Befogenheter för de ordningsvakter som utför ordningsövervakningsuppgifter bestäms enligt lagen om ordningsvakter. Ordningevakten har dock inte sådana befogenheter som anges i 6 §, 7 § 1 mom. 3 punkten, 7 § 3 och 4 mom. eller 8 § (utesl.) lagen om ordningsvakter. En ordningevakt som enligt 7 § 2 mom. lagen om ordningsvakter utövar sin rätt att gripa har rätt att visitera den gripne och de saker som denne medför för att försäkra sig om att den gripne inte har föremål eller ämnen med vilka han eller hon kan orsaka fara för sig själv eller andra. Ordningevakten har rätt att frånta den gripne de farliga föremål och ämnen som påträffas vid visitationen. De föremål och ämnen som fråntagits den gripne skall utan dröjsmål överlämnas till polisen."

Befogenheter av första graden för sådana ordningsvakter som avses i denna paragrafs 2 mom. inskränker sig till avlägsnande från platsen, gripande och visitation samt rätt att frånta den gripne vissa föremål och ämnen i samband med visitationen. Om rätten att använda maktmedel i samband med att ordningsmakten utövar de befogenheter som nämns ovan föreskrivs med stöd av 23 § 2 mom. i 9 § lagen om ordningsvakter.

2. Lag om ändring av strafflagen

Ingressen. Utskottet föreslår de ändringar i ingressen som följer av ändringarna i strafflagen.

2 a kap. Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

9 §. Ordningevaktsföreselser. Utskottet föreslår de ändringar i 9 § 3 mom. som följer av ändringen 515/2002 av strafflagen. Dessutom gör utskottet en ändring i den finska texten som inte påverkar den svenska texten.

17 kap. Om brott mot allmän ordning

13 §. Ofog. Med hänvisning till lagutskottets utlåtande föreslår utskottet att 13 § 1 punkten ändras så att orsakande av störning i samband med

tjänstutövning någon annanstans än på en allmän plats i detta sammanhang beläggs med straffhot.

3. Lag om ändring av 1 § lagen om strafforderförfarande

Ingressen. Förvaltningsutskottet föreslår att det tredje lagförslagets ingress preciseras enligt följande: "... ändras i lagen den 26 juli 1993 om strafforderförfarande (692/1993) 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 973/2001, som följer:".

11. Lag om ändring av (utesl.) lagen om ordningsvakter

Allmänt

Utifrån grundlagsutskottets ställningstagande har förvaltningsutskottet kommit fram till att ordningsvakternas rätt att gripa och utföra visitation i ordningsövervakningsuppgifter skall vara de samma som väktares motsvarande befogenheter i väktaruppdrag. Enligt grundlagsutskottets uppfattning talar detta ställningstagande för den lagsystematiska lösningen att de i propositionen avsedda ordningsövervakningsuppgifterna i sin helhet regleras i lagen om privata säkerhetstjänster.

Förvaltningsutskottet konstaterar att den viktigaste grunden för den lagsystematiska lösningen som genomförts i propositionen har varit att man fortsättningsvis har velat bibehålla en klar, på uppgifterna baserad skillnad mellan privata säkerhetstjänster och ordningevaktsuppdrag, även om det i verkligheten inte finns några betydande skillnader mellan en väktare i ett bevakningsföretag och en ordningevakt (särskilt en i ordningevaktslagen avsedd ordningevakt).

Utgångspunkten för bevakningsföretag är att de inte får ta emot uppdrag som gäller upprätthållande av allmän ordning och säkerhet (9 § 1 mom. lagen om privata säkerhetstjänster). Ett bevakningsföretags normala verksamhet handlar sålunda närmast om att upprätthålla uppdragsgivares egen säkerhet (bevaka uppdragsgivares egendom, ansvara för uppdragsgivares

och/eller dess personals personliga säkerhet, avslöja brott som riktats mot uppdragsgivaren).

Ordningstvakterna har till uppgift att upprätthålla ordning och säkerhet samt att förhindra brott och olyckor vid den tillställning eller inom det område för vilket han har utsetts till ordningstvakt (2 § 2 mom. lagen om ordningstvakter). Även om det inte är fråga om att upprätthålla allmän ordning och säkerhet är ordningstvakternas verksamhet av vidare betydelse vid den tillställning eller inom det tjänstgöringsområde där ordningstvaken arbetar. Verksamheten sker inte enbart i uppdragsgivarens eget intresse utan ordningstvaken upprätthåller också säkerheten för uppdragsgivarens kunder, vilken uppdragsgivaren antingen är berättigad eller skyldig att sörja för.

Att upprätthålla allmän ordning och säkerhet ankommer på myndigheterna.

Med stöd av det som anförs ovan har förvaltningsutskottet stannat för att förorda den linje som framgår av regeringens proposition enligt vilken ordningstvakternas befogenheter skall basera sig på lagen om ordningstvakter. Befogenheterna för de ordningstvakter som avses i ordningstlagen motsvarar med de begränsningar som ordningstlagen stipulerar de självständiga befogenhetsbestämmelserna i lagen om ordningstvakter.

Samtidigt föreslås det att bestämmelserna i lagen om ordningstvakter om återkallande av godkännande förenhetligas med motsvarande bestämmelser i lagen om privata säkerhetstjänster. Det föreslås också att temporärt återkallande av godkännande som ordningstvakt regleras enligt samma principer som gäller för godkännande av väktare.

7 §. *Avlägsnande, gripande och hållande i förvar.* Utskottet föreslår att uttrycket i 7 § 3 mom. "det ministerium som svarar för den inre säkerheten" ändras till ordet "inrikesministeriet".

10 §. *Godkännande som ordningstvakt.* Förvaltningsutskottet föreslår att 10 § 1 och 2 mom. godkänns med följande lydelse: "Som ordningstvakt får godkännas en för uppgiften lämplig

myndig person med sådan utbildning som *bestämts av inrikesministeriet*. En ordningstvakt godkänns för högst fem år i sänder av den lokala polisen i *sökandens* hemkommun. (Utesl.)

Med beaktande av en tillställnings omfattning och natur samt av andra särskilda skäl kan *polisnrättningen* på den ort där tillställningen ordnas som ordningstvakt vid en enskild tillställning godkänna också en person som saknar sådan utbildning som avses i 1 mom."

Dessutom föreslår utskottet att 10 § 3 mom. överförs delvis ändrat till 10 a § 3 mom.

10 a §. *Återkallande av godkännande som ordningstvakt. (Ny).* Förvaltningsutskottet föreslår att 10 a § godkänns med följande lydelse: "*Den polisnrättning inom vars distrikt en ordningstvakt har sin hemkommun skall återkalla ett godkännande som ordningstvakt om ordningstvaken begär det.*

Ett godkännande som ordningstvakt kan återkallas helt och hållet eller för viss tid, om

1) *om ordningstvaken med hänsyn till sin hederlighet, pålitlighet eller personliga egenskaper inte längre är lämplig som ordningstvakt,*

2) *ordningstvaken genom dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott som visar att han eller hon är olämplig för sin uppgift eller uppsåtligen har förfarit väsentligen felaktigt som ordningstvakt, eller*

3) *ordningstvaken på ett väsentligt sätt har brutit mot villkor eller begränsningar som fogats till godkännandet som ordningstvakt.*

Polisnrättningen kan i de fall som avses i 2 mom. i stället för att återkalla godkännandet tilldela ordningstvaken en varning, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla godkännandet."

10 b §. *Tillfälligt återkallande av godkännande som ordningstvakt. (Ny).* Förvaltningsutskottet föreslår att 10 b § godkänns med följande lydelse: "*En polisman som tillhör befälet kan tillfälligt återkalla ett godkännande som ordningstvakt, om polisen har fått kändedom om omständigheter vilka sannolikt leder till att godkännandet återkallas.*

Om ett godkännande som ordningsvakt har återkallats eller om det finns förutsättningar att tillfälligt återkalla ett godkännande, kan en polisman omhänderta ordningsvaktkortet för att överlämna det till en polisman som tillhör befälet, varefter denne inom 14 dagar skall besluta om godkännandet skall återkallas tillfälligt. En polisman kan omhänderta ett ordningsvaktkort även då godkännandet som ordningsvakt har återkallats. Utan hinder av vad som bestäms i 5 kap. 10 § tvångsmedelslagen (450/1987) kan kroppsvisitation förrättas för fråntagande av ett ordningsvaktkort.

Ett tillfälligt återkallande av godkännande som ordningsvakt skall genast anmälas till polisinspektionen i ordningsvaktens hemkommun. Ett beslut att tillfälligt återkalla ett godkännande som ordningsvakt är i kraft högst tre månader. Den polisinspektion inom vars distrikt ordningsvakten har sin hemkommun kan förlänga beslutets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om ordningsvakten misstänks för ett brott som sannolikt leder till att godkännandet som ordningsvakt återkallas."

11 §. *Kännetecken och kort för ordningsvakter.* Förvaltningsutskottet föreslår att uttrycket i 11 § "det ministerium som svarar för den inre säkerheten" ändras till ordet "inrikesministeriet".

13 §. *Närmare bestämmelser och föreskrifter.* Förvaltningsutskottet föreslår att 7 § 2 mom. godkänns med följande lydelse: "Utöver vad som anges ovan kan inrikesministeriet genom förordning meddela närmare bestämmelser om hållande i förvar enligt 7 § och om lokaler som används för detta ändamål, om företagande av visitation enligt 8 §, om förvaring av föremål och ämnen som omhändertagits, om användning av maktmedel, hjälpmedel vid användning av

maktmedel samt om ordningsvakternas utbildning och om förfarandet vid godkännande av ordningsvakter."

Lagmotion LM 164/2002 rd

Eftersom det lagförslag som ingår i lagmotionen ännu förutsätter fortsatt beredning föreslår utskottet att lagmotionen förkastas (*Utskottets förslag till uttalande*). Utskottet anser att det vore naturligare att placera den reglering det är fråga om i lagmotionen i lagen om sammankomster i stället för i ordningslagen.

Lagstiftningsordning

Grundlagsutskottet anför som sitt utlåtande att lagförslaget kan behandlas i normal lagstiftningsordning men det första lagförslaget förutsatt att grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar om 7 § 3 mom. och 23 § 2 mom. blir behörigen beaktade. Eftersom förvaltningsutskottet har beaktat grundlagsutskottets anmärkningar kan lagförslagen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslagen 4—10 och 12 godkänns utan ändringar,

att lagförslagen 1—3 och 11 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 164/2002 rd förkastas, och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

*Utskottets ändringsförslag***1.****Ordningslag**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

2 kap.

Äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning

3 och 4 §
(Som i RP)

5 §

Förhindrande av fara

(1 mom. som i RP)
(2 mom. *utesl.*)

6 §

Reklam och kungörelser

(1 mom. som i RP)

Det är förbjudet att olovligen avlägsna eller skada en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende (*utesl.*).

7 §

Annan verksamhet som orsakar störning

Det är förbjudet att på allmän plats köpa och mot betalning erbjuda sexuella tjänster (*utesl.*).
Med sexuella tjänster avses i denna lag samlag

enligt 20 kap. 10 § 1 mom. strafflagen (39/1889) samt därmed jämförbara sexuella handlingar. I 20 kap. 8 § strafflagen föreskrivs om straff för köp av sexuella tjänster av ung person.

(2 mom. som i RP)

Det är förbjudet att ordna föreställningar på allmän plats, om det är förbjudet i lag eller orsakar hälsorisker, skada på egendom eller betydande störning av den allmänna ordningen. Om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar föreskrivs i lagen om sammankomster (530/1999).

8 §

(Som i RP)

3 kap.

Förbjudna föremål och ämnen

9 §

Farliga föremål

(1 mom. som i RP)

Saluföring av teleskopbatonger är förbjuden, om inte förvärvaren är ett bevakningsföretag eller en anordnare av specialutbildning för väktare i att använda maktmedel som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002). Det är förbjudet att inneha teleskopbatonger på allmän plats och i ett trafikmedel på allmän plats, utom om den som innehar vapnet är en i lagen om privata säkerhetstjänster avsedd väktare eller en i 22 § i denna lag avsedd ordningsvakt i arbetsuppdrag eller om det finns någon sådan godtagbar orsak till innehavet som har samband med

överlåtelse av teleskopbatongen eller något annat bestäms i 12 §.

(3 mom. som i RP)

10—13 §
(Som i RP)

4 kap.

Djur

14 §

Hunddisciplin

För bevarande av allmän ordning och säkerhet skall ägaren eller innehavaren av en hund

(1 punkten som i RP)

2) se till att hunden inte *okopplad* kan komma ut på allmänna badstränder, på områden reserverade som lekplats för barn, på torg under torgtid, på motions slingor eller andra liknande löparbanor, i skidspår som iståndsatts för allmänt bruk eller på idrottsplaner, om det inte är särskilt tillåtet, och

(3 punkten som i RP)

(2—4 mom. som i RP)

15 §
(Som i RP)

5 kap.

Påföljder

16 §
(Som i RP)

17 §

Brott mot bestämmelserna om farliga ämnen

(1 och 2 mom. som i RP)

Den som *uppsåtligen* i strid med 9 § innehar ett farligt föremål, skall för den i 1 mom. nämnda

da gärningen dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

18 §

Brott mot bestämmelserna om föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan

Den som uppsåtligen i strid med 10 § innehar ett föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan eller i strid med 11 § *uppsåtligen* överlåter ett föremål som lämpar sig för att skada någon annan, skall för *brott mot bestämmelserna om föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

19 §

(Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

20 §
(Som i RP)

21 §

Förverkandepåföljd, förstörande och fråntagande

Om förverkande av hjälpmedel vid brott samt föremål och egendom som har framställts, tillverkats eller fåtts till stånd genom brott eller som har varit föremål för ett brott föreskrivs i 10 kap. strafflagen.

Polisen kan frånta den som innehar ett i 9 eller 10 § avsett föremål eller ämne eller ett i 13 § avsett ämne. En anhållningsberättigad tjänsteman har rätt att bevisligen förstöra ett i 9 eller 10 § avsett föremål eller ämne som kan tas i beslag, om det är av ringa värde och det är uppenbart att det av en domstol skulle dömas förverkat till staten. En polisman som hör till befälet har rätt att besvisligen förstöra även ett i 13 § avsett ämne jämte kärl, om ämnet jämte kärl är av ringa värde.

(3 mom. som i RP)

6 kap.

23 §

Särskilda bestämmelser*Ordningsövervakningsuppgifter*

22 §

(1 mom. som i RP)

Rätt att utse ordningsvakter

Befogenheterna för de ordningsvakter som utför ordningsövervakningsuppgifter bestäms enligt lagen om ordningsvakter. Ordningsvakten har dock inte sådana befogenheter som anges i 6 §, 7 § 1 mom. 3 punkten, 7 § 3 och 4 mom. eller 8 § lagen om ordningsvakter. *En ordningsvakt som enligt 7 § 2 mom. lagen om ordningsvakter utövar sin rätt att gripa har rätt att visitera den gripne och de saker som denne medför för att försäkra sig om att den gripne inte innehar föremål eller ämnen med vilka han eller hon kan orsaka fara för sig själv eller andra. Ordningsvakten har rätt att frånta den gripne de farliga föremål och ämnen som påträffas vid visitationen. De föremål och ämnen som fråntagits den gripne skall utan dröjsmål överlämnas till polisen.*

Polisinrättningen på den ort där ett köpcentrum eller en trafikstation finns eller från vilken ett trafikmedel avgår kan på ansökan av innehavaren av platsen eller trafikmedlet bevilja tillstånd att för köpcentret, trafikstationen eller det kollektiva trafikmedlet utse ordningsvakter som avses i lagen om ordningsvakter (533/1999) för att bistå polisen i att upprätthålla ordning och säkerhet, om det inte är ändamålsenligt att upprätthålla ordning och säkerhet på något annat sätt och upprätthållandet av ordning och säkerhet kräver det av grundad anledning. I beslutet om rätt att utse ordningsvakter skall ordningsvakternas tjänstgöringsområde begränsas till köpcentrets eller trafikstationens fastighet och till trafikmedlet och vid behov till deras omedelbara närhet.

(2 och 3 mom. som i RP)

(3—5 mom. som i RP)

24 och 25 §

(Som i RP)

2.**Lag****om ändring av 2 a kap. 9 § och 17 kap. 13 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

(utesl.)

ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 2 a kap. 9 § och 17 kap. 13 § dessa lagrum sådana de lyder, 2 a kap. 9 § i lagarna 550/1999, 515/2002 och 1094/2002 samt 17 kap. 13 § i lag 563/1998, som följer:

2 a kap.

Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

9 §

Ordningsbotsförseelser

(1 och 2 mom. som i RP)

Ordningsbot kan också bestämmas för ringa överträdelse av nedskräpningsförbundet enligt avfallslagen (1072/1993) samt för försummelse att betala fiskevårdsavgift och spåfiskeavgift enligt lagen om fiske (286/1982) eller för försummelse att inom utsatt tid visa upp ett bevis över att avgiften har betalats.

(4 och 5 mom. som i RP)

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

13 §

Ofog

Den som

1) genom att föra oljud eller på något annat sådant sätt orsakar störning i samband med tjänsteutövning någon annanstans än på en allmän plats eller i ett ämbetsverk, ett kontor, en butik eller i en fabrik dit allmänheten inte äger tillträde eller på någon annan motsvarande plats, (2 och 3 punkten som i RP)

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för ofog dömas till böter.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

3.**Lag****om ändring av 1 § lagen om strafforderförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 26 juli 1993 om strafforderförfarande (692/1993) 1 § 1 mom., sådan den lyder i lag 973/2001, som följer:

Allmänna stadganden

1 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

11.

Lag**om ändring av (utesl.) lagen om ordningsvakter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 april 1999 om ordningsvakter (533/1999) 1 § 1 mom., 7 § 3 mom., 10 §, 11 §
1 mom. och 13 § 2 mom., av dessa lagrum 10 § sådan den lyder delvis i lag 285/2002,
fogas till lagen nya 10 a och 10 b § som följer:

1 §
(Som i RP)

7 § (Ny)

Avlägsnande, gripande och hållande i förvar

Kan den som gripits inte utan dröjsmål överlämnas till polisen, har ordningsvakten rätt att med polisens samtycke och med iakttagande av de anvisningar som meddelats av *inrikesministeriet* hålla honom i förvar i högst 4 timmar från gripandet, dock högst till dess att tillställningen är slut och allmänheten avlägsnat sig eller tills grunden för gripandet annars har upphört.

10 § (Ny)

Godkännande som ordningsvakt

Som ordningsvakt får godkännas en för uppgiften lämplig myndig person med sådan utbildning som *bestämts av inrikesministeriet*. En ordningsvakt godkänns för högst fem år i sänder av den lokala polisen i *sökandens* hemkommun. (Utesl.)

Med beaktande av en tillställnings omfattning och natur samt av andra särskilda skäl kan *polisinrättningen* på den ort där tillställningen ordnas som ordningsvakt vid en enskild tillställning godkänna också en person som saknar sådan utbildning som avses i 1 mom.

(3 mom. *utesl.*)

10 a § (Ny)

Återkallande av godkännande som ordningsvakt

Den polisnärhet inom vars distrikt en ordningsvakt har sin hemkommun skall återkalla ett godkännande som ordningsvakt om ordningsvakten begär det.

Ett godkännande som ordningsvakt kan återkallas helt och hållet eller för viss tid, om

1) *om ordningsvakten med hänsyn till sin hederlighet, pålitlighet eller personliga egenskaper inte längre är lämplig som ordningsvakt,*

2) *ordningsvakten genom dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott som visar att han eller hon är olämplig för sin uppgift eller uppsåtligt har förfarit väsentligen felaktigt som ordningsvakt, eller*

3) *ordningsvakten på ett väsentligt sätt har brutit mot villkor eller begränsningar som fogats till godkännandet som ordningsvakt.*

Polisinrättningen kan i de fall som avses i 2 mom. i stället för att återkalla godkännandet tilldela ordningsvakten en varning, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla godkännandet.

10 b § (Ny)

Tillfälligt återkallande av godkännande som ordningsvakt

En polisman som tillhör befälet kan tillfälligt återkalla ett godkännande som ordningsvakt, om polisen har fått kännedom om omständigheter vilka sannolikt leder till att godkännandet återkallas.

Om ett godkännande som ordningsvakt har återkallats eller om det finns förutsättningar att tillfälligt återkalla ett godkännande, kan en polisman omhänderta ordningsvaktskortet för att överlämna det till en polisman som tillhör befälet, varefter denne inom 14 dagar skall besluta om godkännandet skall återkallas tillfälligt. En polisman kan omhänderta ett ordningsvaktskort även då godkännandet som ordningsvakt har återkallats. Utan hinder av vad som bestäms i 5 kap. 10 § tvångsmedelslagen (450/1987) kan kroppsvisitation förrättas för frantagande av ett ordningsvaktskort.

Ett tillfälligt återkallande av godkännande som ordningsvakt skall genast anmälas till polisrättningen i ordningsvaktens hemkommun. Ett beslut att tillfälligt återkalla ett godkännande som ordningsvakt är i kraft högst tre månader. Den polisrättning inom vars distrikt ordningsvakten har sin hemkommun kan förlänga beslutets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om ordningsvakten misstänks för ett brott som sannolikt leder till att godkännandet som ordningsvakt återkallas.

11 § (Ny)

Kännetecken och kort för ordningsvakter

Den som enligt denna lag har utsetts till ordningsvakt skall när han utför sitt uppdrag bära ett synligt kännetecken som fastställts av inrikesministeriet. Ingen annan har rätt att använda detta kännetecken.

13 § (Ny)

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Utöver vad som anges ovan kan inrikesministeriet genom förordning meddela närmare bestämmelser om hållande i förvar enligt 7 § och om lokaler som används för detta ändamål, om företagande av visitation enligt 8 §, om förvaring av föremål och ämnen som omhändertagits, om användning av maktmedel, hjälpmedel vid användning av maktmedel samt om ordningsvakternas utbildning och om förfarandet vid godkännande av ordningsvakter.

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottst förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att särskilt bereda ett lagförslag till riksdagen om förbud vid hot om straff

mot att bära mask vid demonstrationer eller uppträda på annat sätt maskerad och störa den allmänna ordningen eller äventyra säkerheten.

Helsingfors den 11 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent

vordf. Pertti Turtiainen /vänst

medl. Janina Andersson /gröna

Nils-Anders Granvik /sv

Rakel Hiltunen /sd

Lauri Kähkönen /sd

Kari Kärkkäinen /kd

Paula Lehtomäki /cent

Pekka Nousiainen /cent

Aulis Ranta-Muotio /cent

Pekka Ravi /saml

Petri Salo /saml

Arto Seppälä /sd

Marja Tiura /saml

ers. Pertti Hemmilä /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.